

ได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพหนังสือเรียนอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2562 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ครั้งที่ 1 ประกาศลำดับที่ 397

รหัสวิชา 20216-2104

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาบุคลิกภาพ

(Personality Development)

ผู้แต่ง ดร. กิจจา บานชื่น

98.-

ซีเอ็ด

การพัฒนาบุคลากร

โดย ดร. กิจจา บานชื่น

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย © พ.ศ. 2564 โดย ดร. กิจจา บานชื่น

ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ทำซ้ำ จัดพิมพ์ หรือกระทำการใด โดยวิธีการใดๆ ในรูปแบบใดๆ
ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

กิจจา บานชื่น.

การพัฒนาบุคลากร. --กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2564.

256 หน้า.

1. การพัฒนาบุคลากร

I. ชื่อเรื่อง.

155.25

Barcode (e-book) 9786160840977

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0-2739-8000

หากมีคำแนะนำหรือติชม สามารถติดต่อได้ที่ comment@se-ed.com

20216-2104 การพัฒนาบุคลิกภาพ
(Personality development)

1-2-2

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพ
3. ปฏิบัติตนตามมารยาททางสังคมและวัฒนธรรม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานการพัฒนาบุคลิกภาพ ศิลปะการแต่งกาย การปฏิบัติตนด้านสุขอนามัย มารยาททางสังคม วัฒนธรรมระหว่างประเทศ บุคลิกภาพและกิจนิสัย ที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หนังสือ *การพัฒนาบุคลิกภาพ* รหัส 20216–2104 หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเลือก สาขางานการจัดการสำนักงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 จัดทำขึ้นโดยบูรณาการระหว่างนวัตกรรมทางการศึกษา ในหลากหลายรูปแบบ ผู้จัดทำได้จัดทำทั้งรายวิชา จำนวน 8 บท เพื่อใช้พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพได้ มีบทเรียนดังนี้

- บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ
- บทที่ 2 ทฤษฎีบุคลิกภาพ
- บทที่ 3 การวัดบุคลิกภาพ
- บทที่ 4 ศิลปะการแต่งกาย
- บทที่ 5 การปฏิบัติตนด้านสุขอนามัย
- บทที่ 6 มารยาททางสังคม

บทที่ 7 วัฒนธรรมระหว่างประเทศ

บทที่ 8 บุคลิกภาพและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ การพัฒนาบุคลิกภาพ รหัส 20216-2104 นี้ จะเป็นประโยชน์อย่างสูงสำหรับการพัฒนานักเรียน

ดร. กิจจา บานชื่น

ครูเชี่ยวชาญ

สารบัญ

จุดประสงค์ สมรรถนะ และคำอธิบายรายวิชา.....	(3)
ผังมโนทัศน์ รายวิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ รหัส 20216–2104	(11)
โครงการสอนรายวิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ รหัส 20216–2104.....	(12)
ตารางวิเคราะห์หลักสูตร.....	(13)

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	1
1.1 ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ	2
1.2 บุคลิกภาพกับการทำงาน	3
1.3 ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี	5
1.4 รูปแบบบุคลิกภาพ	5
1.5 ขอบข่ายของบุคลิกภาพ	7
1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ	8
1.7 ความแตกต่างของบุคลิกภาพ	9
1.8 สรุป.....	9
แบบฝึกหัดบทที่ 1	10
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 1	13
ใบงานที่ 1.1	15
ใบงานที่ 1.2	17
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	19

บทที่ 2 ทฤษฎีบุคคลิกภาพ	21
2.1 ทฤษฎีบุคคลิกภาพ	22
2.1.1 ทฤษฎีบุคคลิกภาพของไอแซกส์	22
2.1.2 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	25
2.1.3 ทฤษฎีคุณลักษณะ	27
2.1.4 ทฤษฎีจิตวิทยารายบุคคล	29
2.1.5 ทฤษฎีบุคคลิกภาพแบบมนุษยนิยม	32
2.1.6 ทฤษฎีของโรเจอร์	34
2.2 สรุป	35
แบบฝึกหัดบทที่ 2	36
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 2	41
ใบงานที่ 2.1	43
ใบงานที่ 2.2	48
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	49
บทที่ 3 การวัดบุคคลิกภาพ	51
3.1 การวัดบุคคลิกภาพ	52
3.2 แบบทดสอบบุคคลิกภาพของบุคคล	53
3.3 บุคคลิกภาพกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน	57
3.4 บุคคลิกภาพกับการนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง	58
3.5 การพัฒนาบุคคลิกภาพในการทำงาน	59
3.6 สรุป	62
แบบฝึกหัดบทที่ 3	63
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 3	66
ใบงานที่ 3.1	68
ใบงานที่ 3.2	77
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	79

บทที่ 4 ศิลปะการแต่งกาย	81
4.1 ประวัติเครื่องแต่งกาย	82
4.2 ความรู้เกี่ยวกับเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	85
4.3 มารยาทในการแต่งกาย	95
4.4 การแต่งกายในโอกาสต่างๆ	96
4.5 ศิลปะกับเสื้อผ้าและการแต่งกาย	101
4.6 สีของเครื่องแต่งกาย.....	103
4.7 สรุป.....	103
แบบฝึกหัดบทที่ 4	104
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 4.....	107
ใบงานที่ 4.1	109
ใบงานที่ 4.2	110
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	113
บทที่ 5 การปฏิบัติตนด้านสุขอนามัย.....	115
5.1 ความหมายของสุขภาพ.....	116
5.2 อาหารกับการมีสุขภาพที่แข็งแรง.....	116
5.3 การออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสุขภาพ.....	122
5.4 การพักผ่อน.....	127
5.5 การควบคุมอารมณ์.....	128
5.6 การเสริมสร้างสมรรถภาพ	130
5.7 สมรรถภาพที่ดีของร่างกาย	131
5.8 สรุป	132
แบบฝึกหัดบทที่ 5.....	133
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 5.....	136
ใบงานที่ 5.1	138
ใบงานที่ 5.2	140
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	142

บทที่ 6 มารยาททางสังคม.....	145
6.1 มารยาทโดยทั่วไป	146
6.2 มารยาทในการประชุม	147
6.3 มารยาทบนรถโดยสารประจำทาง	148
6.4 มารยาทในการแนะนำให้รู้จักคนอื่น	149
6.5 มารยาทในการแนะนำตัว.....	149
6.6 มารยาทในห้องเรียน.....	150
6.7 มารยาทในการพบปะสมาคม.....	151
6.8 มารยาทในการรับประทานอาหารและการใช้อุปกรณ์	152
6.9 สรุป.....	159
แบบฝึกหัดบทที่ 6	160
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 6	163
ใบงานที่ 6.1	165
ใบงานที่ 6.2.....	167
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	171
บทที่ 7 วัฒนธรรมระหว่างประเทศ	173
7.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรม.....	174
7.2 ความหมายของวัฒนธรรม	174
7.3 ความสำคัญของวัฒนธรรม	175
7.4 ลักษณะของวัฒนธรรม	176
7.5 หน้าที่ของวัฒนธรรม	176
7.6 วัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน.....	177
7.7 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน.....	178
7.8 อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศไทยในกลุ่มประชาคมอาเซียน.....	179
7.9 สรุป.....	199
แบบฝึกหัดบทที่ 7	200
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 7	203

ใบงานที่ 7.1	205
ใบงานที่ 7.2.....	206
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	207
บทที่ 8 บุคลิกภาพและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน.....	209
8.1 ความหมายของบุคลิกภาพและกิจนิสัย	210
8.2 การฝึกกิจนิสัย	213
8.3 ความสำคัญของบุคลิกภาพและกิจนิสัยในการปฏิบัติงาน	215
8.4 บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ในการทำงาน	216
8.5 ความสุขในการทำงานกับพื้นฐานบุคลิกภาพ	218
8.6 แบบของบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์	220
8.7 บุคลิกที่ไม่ควรปฏิบัติในที่ทำงาน.....	221
8.8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรตามประเภทของ สถานประกอบการ	223
8.9 สรุป	228
แบบฝึกหัดบทที่ 8.....	229
แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 8.....	232
ใบงานที่ 8.1	234
ใบงานที่ 8.2.....	237
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวค่านิยม 12 ประการ	238
บรรณานุกรม	241

ผังมโนทัศน์ (Concept Mapping)

รายวิชา การพัฒนาบุคลากร รหัส 20216-2104

โครงการสอน
รายวิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ
รหัส 20216-2104

ลำดับที่	รายการ	เวลา
	วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	3
1-2	บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ	6
3-4	บทที่ 2 ทฤษฎีบุคลิกภาพ	6
5-6	บทที่ 3 การวัดบุคลิกภาพ	6
7-8	บทที่ 4 ศิลปะการแต่งกาย	6
9-10	บทที่ 5 การปฏิบัติตนด้านสุขอนามัย	6
11-12	บทที่ 6 มารยาททางสังคม	6
13-14	บทที่ 7 วัฒนธรรมระหว่างประเทศ	6
15-16	บทที่ 8 บุคลิกภาพและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน	6
	วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน	3
	รวมเวลา	54

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

รหัส 20216-2104

วิชา การพัฒนาบุคลากร

หน่วยกิต 1-2-2

ระดับชั้น ปวช.

สาขาวิชา งานการจัดการสำนักงาน

หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเลือก

ชื่อบท พฤติกรรม	พุทธิพิสัย						ทักษะพิสัย	จิตพิสัย	รวม	ลำดับความสำคัญ
	ความรู้	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า				
บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับบุคลากร	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	2
บทที่ 2 ทฤษฎีบุคลากร	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	4
บทที่ 3 การวัดบุคลากร	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	3
บทที่ 4 ศิลปะการแต่งกาย	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	5
บทที่ 5 การปฏิบัติตนด้านสุขอนามัย	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	6
บทที่ 6 มารยาททางสังคม	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	7
บทที่ 7 วัฒนธรรมระหว่างประเทศ	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	8
บทที่ 8 บุคลากรและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน	6	1	2	1	-	-	✓	✓	10	1
รวม	48	8	16	8					80	
ลำดับความสำคัญ	1	3	2	4						

ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ

บทที่

1

สาระสำคัญ

บุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพของบุคคลที่จะเป็นผู้นำ เกิดจากพฤติกรรมส่วนตัวเป็นสำคัญ ไม่ใช่เกิดจากอำนาจที่เป็นทางการ และส่งผลให้คนเชื่อและทำตาม บุคลิกภาพจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลและเกี่ยวข้องกับการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

สาระการเรียนรู้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
2. บุคลิกภาพกับการทำงาน
3. คุณลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี
4. รูปแบบบุคลิกภาพ
5. ขอบข่ายของบุคลิกภาพ
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
7. ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

สมรรถนะประจำบท

แสดงความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ให้ความหมายของ “บุคลิกภาพ” ได้
2. ระบุคุณลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีได้
3. อธิบายขอบข่ายของบุคลิกภาพได้
4. บอกความแตกต่างของบุคลิกภาพได้
5. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพได้

1.1 ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ

ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพมีดังนี้

1. ความหมายของบุคลิกภาพ “บุคลิกภาพ” มาจากภาษาละตินว่า Persona หมายถึง หน้ากากที่ตัวละครใช้สวมเวลาออกแสดง เพื่อที่จะแสดงบทบาทตามที่ถูกกำหนดให้บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่บ่งบอกความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างกัน และยังไม่พบว่ามีการลงความเห็นเกี่ยวกับความหมายที่สมบูรณ์ที่แน่นอนของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ หมายถึงตัวบุคคลโดยส่วนรวม ทั้งลักษณะทางกาย ซึ่งสังเกตได้ง่าย อันได้แก่ รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ทักษะการทํากิจกรรมต่างๆ และลักษณะทางจิตซึ่งสังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยม ลักษณะดังกล่าวมีที่มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละคน ส่งผลสู่ความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและความแตกต่างระหว่างบุคคลจากความหมายของบุคลิกภาพ

2. ความสำคัญของบุคลิกภาพมีต่อการดำรงชีวิต บุคลิกภาพมีผลต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นอย่างมาก โดยพิจารณาได้จากประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) เกิดความมั่นใจ ผู้มีบุคลิกภาพดีจะมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออกเพราะคนอื่น ๆ ที่พบเห็นจะให้ความสนใจและเชื่อมั่น

(2) มีการคาดหมายพฤติกรรม ถ้ารู้ว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมอย่างไร จะทำนายได้ว่าในสถานการณ์จะแสดงพฤติกรรมอย่างไร

(3) มีการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถบอกได้ว่าบุคคลหนึ่งแตกต่างจากอีกบุคคลหนึ่งได้ โดยอาศัยการสังเกตดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอแก่ตัวบุคคลนั้น ๆ บุคลิกภาพช่วยให้สามารถจำ รู้จัก และเข้าใจบุคคลแต่ละคนได้ ตลอดจนรู้วิธีที่จะปรับตัวให้เข้ากับคนเหล่านั้นได้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม

(4) มีการตระหนักในเอกลักษณ์ของบุคคล บุคลิกภาพจะทำให้คนมีลักษณะเฉพาะตัวเป็นของตนเอง และเป็นแบบอย่างแก่เยาวชน

(5) มีการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ การที่รู้บุคลิกภาพของบุคคลอื่น ทำให้ปรับตัวกับเขาได้ง่ายขึ้น เอาชนะศัตรูได้ และแก้ปัญหาได้

(6) ประสบความสำเร็จ คนที่มีบุคลิกภาพดี เป็นพื้นฐานแห่งการศรัทธาเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น ได้รับการช่วยเหลือและการติดต่อด้วยดี ได้รับความสะดวกสบายในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

(7) เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม คนที่มีบุคลิกภาพดีย่อมเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ใคร ๆ ก็เรียกร้องต้องการ ชอบที่จะให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ

จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพนั้นมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความสำเร็จในอาชีพและเป็นที่รักศรัทธาของบุคคลรอบข้าง สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น

1.2 บุคลิกภาพกับการทำงาน

บุคลิกภาพที่ดีย่อมมีผลต่อการดำเนินงาน เช่น

รูปที่ 1.1 บุคลิกภาพมีผลต่อการทำงาน

ที่มา : <https://www.fotolia.com>

1. บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ มีอิทธิพลสูงมากต่อการทำงาน ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นแรงพลังกระตุ้นให้มานะพยายาม ทำให้บุคคลมีความอดทนต่อสื่อบากบั่น สนใจใฝ่รู้ในทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้า แต่ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำก็จะลงทุนลงแรงน้อยเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายน้อยลงไป ทำให้งานขาดประสิทธิภาพ

2. บุคลิกภาพกำหนดทิศทางการดำเนินงาน บุคลิกภาพทางด้านความคิดริเริ่ม ด้านกล้าได้กล้าเสีย และด้านความระมัดระวังรอบคอบ มีผลต่อทิศทางการดำเนินงาน ถ้ามีบุคลิกภาพแบบกล้าได้กล้าเสีย บุคคลนี้มักจะยอมลงทุน เสี่ยง กล้าเผชิญกับความล้มเหลว แต่จะมีบุคคลบางประเภทที่มีบุคลิกภาพด้านความรอบคอบสูง บุคคลประเภทนี้ มักจะไม่ลงทุนกับสิ่งที่ไม่แน่นอนคือ ก้าวข้ามแต่ตนเองรู้สึกว่ามันคง

3. บุคลิกภาพมีผลต่อความน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพบางด้าน มีส่วนช่วยสร้างเสริมความน่าเชื่อถือ หรือทำให้บุคคลมีเครดิตในความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าบุคคลเป็นผู้ที่รักษาคำพูด อารมณ์มั่นคง มีเหตุมีผล วางตนได้ถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคลประเภทนี้ถ้าเป็นหัวหน้าก็จะเป็นที่ยอมรับของลูกน้องเป็นมิตรที่ดี แต่ถ้าบุคคลมีลักษณะตรงกันข้ามไม่น่าเชื่อถือ ผู้อื่นอาจไม่ไว้วางใจไม่เชื่อถือศรัทธา ไม่ยอมรับ ไม่ร่วมงานด้วย ซึ่งอาจสร้างความเสียหายให้กับงานได้

รูปที่ 1.2 บุคลิกภาพที่ดีสร้างความน่าเชื่อถือในการทำงาน

ที่มา : <https://www.fotolia.com>

4. บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ในการทำงาน มีดังนี้

(1) ความเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างสืบค้น ช่างแสวงหาคำตอบในปัญหาทุกสิ่งทุกอย่าง บุคคลที่ประสบความสำเร็จ มักเป็นคนประเภทที่บอกตนเองอยู่เสมอว่า ไม่มีสิ่งใดที่เขาไม่รู้ ไม่มีปัญหาใดที่ตอบไม่ได้ ไม่มีงานใดที่ทำไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดที่จะเอาชนะไม่ได้ ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้บุคคลมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา ทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ

(2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากการงานในอุตสาหกรรมเป็นงานที่แข่งขัน ถ้าองค์กรใดมีบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หาวิธีการแปลกใหม่ก็จะทำให้งานก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

(3) มีหัวใจเป็นการทำงาน คือใช้สมองและความคิดในการทำงาน คำนวณผลประโยชน์ที่ได้รับ คำนึงถึงผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น

(4) มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทั้งนี้จะพบว่าในวงการการทำงานเน้นมนุษยสัมพันธ์มาก โดยเฉพาะในเรื่องของการสื่อสาร เนื่องจากการงานไม่เพียงแต่จะเข้ากับบุคคลอื่นได้ ยังต้องสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็นอย่างดีและสอนงานคนอื่นได้ด้วย องค์กรทำงานมักไม่นิยมคนเก่งที่ถ่ายทอดหรือสอนงานหรือทำงานกลุ่มไม่เป็น

1.3 ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี

ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีมีดังนี้

1. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสภาพความเป็นจริงอย่างถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนความจริง
2. การแสดงอารมณ์ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม การมีอารมณ์ที่ไม่ดีเยี่ยมเป็นผลร้ายต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง
3. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม เพราะตลอดชีวิตของเราต้องมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อสวัสดิภาพอันดีของมวลมนุษย
4. ความสามารถในการทำงานที่อำนวยความสะดวก ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งการยกย่องนับถือจากผู้อื่น จะทำให้เรารู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ต่อสังคมหรือช่วยเหลือสังคมได้
5. ความสามารถในการพัฒนาคน สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ในทุกสถานการณ์

1.4 รูปแบบบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของบุคคลถูกวางรูปแบบมาตั้งแต่เกิด เริ่มจากศักยภาพที่ติดตัวมากับทารก ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม เช่น ลักษณะทางความสามารถ ทางสติปัญญา ความสามารถพิเศษอื่นๆ และลักษณะทางอารมณ์บางอย่าง จากการศึกษาเด็กแรกเกิดพบว่า เด็กทารกมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างกันอย่างน่าเชื่อถือได้ เช่น ระดับการแสดงออก ช่วงระยะความสนใจ ความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปและลักษณะอารมณ์โดยทั่วไป เด็กบางคนอาจมีความว่องไว ซื่อสัตย์ สนใจบุคคลและวัตถุใหม่ๆ ขณะที่บางคนมีลักษณะเฉื่อยสงบไม่สนใจสิ่งใหม่ๆ เป็นต้น

ลักษณะที่แตกต่างกันไปเหล่านี้ย่อมมีผลให้บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ซึ่งเท่ากับเป็นการปั้นและตกแต่งบุคลิกภาพที่มีมาแต่กำเนิดให้เป็นไปในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ดังนั้นการวางรูปแบบบุคลิกภาพของบุคคลนอกจากจะได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรมเป็นเบื้องต้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในวัยต่อมาอีกด้วย โดยทั่วไปเราสามารถแบ่งประสบการณ์ของบุคคลออกเป็น 2 ชนิดคือ ประสบการณ์ร่วมและประสบการณ์เฉพาะ (Unique Experiences) อันได้แก่ ประสบการณ์เฉพาะของบุคคลซึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่นแม้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

1. ประสบการณ์ร่วม หมายถึงประสบการณ์ที่บุคคลมีเหมือนกันในวัฒนธรรมนั้น ๆ บุคคลทุกคนที่เติบโตขึ้นมาในวัฒนธรรมเดียวกันจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกันในเรื่องความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมในวัฒนธรรมนั้น ขณะที่เด็กเติบโตขึ้น เด็กต้องเรียนรู้ถึงแนวทางใน

การประพฤติที่สังคมหรือวัฒนธรรมที่คาดหวังไว้ ดังนั้นวัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติของบุคคลอิทธิพลที่มองเห็นได้ชัดอย่างหนึ่งคือ บทบาททางเพศ วัฒนธรรมส่วนใหญ่กำหนดหรือคาดหวังให้ผู้ชายและผู้หญิงมีบทบาททางเพศแตกต่างกันไป บทบาททางเพศอาจเปลี่ยนไปจากวัฒนธรรมหนึ่งไปอีกวัฒนธรรมหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละวัฒนธรรมเราสามารถที่จะทำนายบุคลิกภาพของผู้ชายและผู้หญิงได้อย่างกว้างๆ โดยดูจากความคาดหวังในเรื่องบทบาททางเพศของวัฒนธรรมนั้น ถ้าสังคมนั้นไม่ซับซ้อนและรับอิทธิพลจากวัฒนธรรมหลากหลายอย่าง

บทบาทบางอย่างเราสามารถเลือกได้ เช่น อาชีพ บุคคลสามารถจะเลือกอาชีพตามที่ตนเองต้องการได้ แต่การมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพอย่างเดียวยังไม่พอที่จะประสบความสำเร็จได้ บุคคลจำเป็นต้องประพฤติและปฏิบัติตามอย่างคนในอาชีพนั้น เช่น อาชีพตำรวจก็ต้องแต่งเครื่องแบบ และต้องประพฤติตนตามแบบที่ตำรวจกระทำ อาชีพแพทย์ก็ต้องใช้ภาษาและทำตัวในแบบเฉพาะของผู้เป็นแพทย์ ซึ่งการที่บุคคลต้องกระทำตามแบบอย่างคนในอาชีพนั้นๆ เหล่านี้ ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าสังคมเข้าไปมีบทบาทในการวางรูปแบบในเรื่องนี้ด้วย

นอกจากเรื่องบทบาททางเพศและบทบาททางอาชีพแล้ว อิทธิพลของสังคมยังมีผลทำให้เราสามารถที่จะคาดหวังได้ว่าในสถานการณ์บางอย่างทางสังคม บุคคลจะประพฤติอย่างไร เช่น ในงานศพ งานมงคลสมรส การแข่งขันฟุตบอล เป็นต้น

ถึงแม้ว่าวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลทำให้บุคคลในวัฒนธรรมนั้นมีลักษณะคล้ายกันก็ตาม แต่การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมอย่างเดียวยังไม่สามารถทำนายบุคลิกภาพของบุคคลได้อย่างสมบูรณ์ เพราะเหตุผล 2 ประการคือ

(1) อิทธิพลของวัฒนธรรมไม่เป็นเพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น เพราะว่าผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมคือ บิดา มารดา และผู้อื่น ซึ่งแต่ละคนก็มีค่านิยมและวิธีการฝึกหัดที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อบุคคลไม่เท่ากัน

(2) บุคคลแต่ละคนมีประสบการณ์เฉพาะของตนเองซึ่งแตกต่างจากคนอื่น

2. ประสบการณ์เฉพาะ บุคคลแต่ละคนมีวิธีการของตนเองที่จะตอบสนองต่อความกดดันทางสังคม ซึ่งความแตกต่างของวิธีการของแต่ละบุคคลอาจเป็นผลเนื่องมาจากความแตกต่างทางชีววิทยาของเขา เช่น ความแตกต่างในด้านความแข็งแรงของร่างกาย ความอดทน ความไวของประสาทรับความรู้สึก และอาจเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอนของบิดา มารดาด้วย วิธีให้รางวัลและลงโทษ หรือจากการเลียนแบบพฤติกรรมชนิดต่างๆ จากบิดา มารดา ดังนั้นถึงแม้ว่าเด็กจะไม่เหมือนบิดามารดาเลยทีเดียว แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือ อิทธิพลของบิดามารดาที่มีต่อเด็กจะต่างกันตรงที่ว่า อาจจะก่อให้เกิดผลที่แตกต่างกันไปในแต่ละ

คน ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าในสภาพแวดล้อมที่คล้ายกัน เด็กที่เป็นพี่น้องกันอาจตอบสนองต่อวิธีการที่แตกต่างกัน

ประสบการณ์เฉพาะยังรวมไปถึงประสบการณ์พิเศษของบุคคล เช่น การเจ็บป่วยเป็นระยะเวลานานและได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดี การเสียชีวิตของบิดามารดาซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการเลียนแบบบทบาททางเพศ การเกิดอุบัติเหตุ การชนะการแข่งขัน และการโยกย้ายถิ่นกำเนิด ประสบการณ์เฉพาะมากมายของบุคคลเหล่านี้ล้วนแต่เป็นตัวที่จะมีผลต่อการวางรูปแบบบุคลิกภาพทั้งสิ้น

รูปที่ 1.3 บุคลิกภาพมีผลมาจากพันธุกรรม

ที่มา : <https://www.fotolia.com>

1.5 ขอบข่ายของบุคลิกภาพ

ขอบข่ายในการพิจารณามโนทัศน์บุคลิกภาพ มีดังนี้

1. ลักษณะทางกาย ได้แก่ รูปร่าง ทรวดทรง ความสูง น้ำหนักความปกติของอวัยวะ สีสัน ผิวพรรณ หน้าตา ท่วงท่า ท่าทาง ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงประสิทธิภาพของบุคคล ทางกายทราบถึงความแข็งแรง ทางจิตใจทราบถึงความผ่อนคลายของจิตใจ การที่อวัยวะรับสัมผัสและทำงานได้ดี รวดเร็ว เป็นบุคลิกที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนเรา

2. คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น สถิติปัญญา ความจำ จินตนาการ ความถนัด เจตคติ ความสนใจ ความตั้งใจ การตัดสินใจ ความคิดด้วยเหตุผล ฯลฯ เหล่านี้เกี่ยวกับสมองทั้งสิ้น

3. อุปนิสัย หมายถึงลักษณะผลรวมของนิสัยหลายๆ อย่างของบุคคลที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร จนเป็นความประพฤติหรือความมีศีลธรรม จรรยา มารยาทและคุณธรรม เช่น ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อสัตย์เชื่อถือได้ ความเคารพ กฎหมาย ไม่เห็นแก่ตัว ฯลฯ เหล่านี้เป็นกิริยาอาการที่สอดคล้องกับปทัสถานของสังคม

รูปที่ 1.4 ลักษณะทางกายและจิตเป็นข้อบ่งชี้ของผู้มีบุคลิกภาพที่ดี

ที่มา : <https://www.fotolia.com>

4. อารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกแห่งจิตที่ก่อให้เกิดอาการกระทำต่าง ๆ เช่น ตื่นเต้นโกรธ กล้าหาญ หวาดกลัว ตกใจง่าย ร่าเริง หดหู่ หงุดหงิด กังวล ฯลฯ

5. กำลังใจ คือความสามารถที่จะควบคุมหรือบังคับกิริยาอาการต่าง ๆ ที่กระทำโดยเจตนา เช่น กระฉับกระเฉงว่องไว หรือเฉื่อยชาเชื่องช้า ความอดทนหรือความเบื่อหน่าย

6. การสมาคม คือกิริยา ท่าที อาการที่บุคคลแสดงต่อผู้อื่น เช่น ชอบคบหาสมาคม หรือเก็บตัว เมตตาปราณีเห็นอกเห็นใจผู้อื่นดี หรือไม่แยแสเอาใจใส่กับผู้อื่น เสียสละหรือว่าคอยแต่จะเอาเปรียบเขา ฯลฯ

7. ความรู้ ความสามารถ อำนาจ ฐานะ ความรู้สูง ความชำนาญ มีความสามารถเป็นพิเศษ ความมีอำนาจ อิทธิพล มียศฐานบรรดาศักดิ์ สถานภาพสูง มีฐานะทางการเงินดี เหล่านี้เป็นปัจจัยส่งเสริมบุคลิกภาพอย่างมาก

1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของบุคคลได้พัฒนาโดยอาศัยปัจจัยหลายประการที่รวมกัน ซึ่งทำให้แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลร่วมกันในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

1. พันธุกรรม (Heredity) เป็นลักษณะทางร่างกายและพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษโดยการสืบสายโลหิต ที่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจน เช่น รูปร่าง โครงสร้างหมู่เลือด สัดส่วนของร่างกาย เพศ และโรคบางชนิด ตลอดจนความสามารถพิเศษ ความสามารถทางด้านสติปัญญา และความถนัด

2. สิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นอิทธิพลของทุกสิ่งทุกอย่างที่มีผลต่อบุคคล ภายหลังการเกิด มีความสำคัญในการปรับปรุงบุคลิกภาพที่ได้รับจากพันธุกรรมให้ดีขึ้นหรือเลวลงก็ได้ เช่น ความต้องการ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม อารมณ์และความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น บุคคลจะมีพฤติกรรมเช่นไรนั้นย่อมขึ้นกับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ

1.7 ความแตกต่างของบุคลิกภาพ

องค์ประกอบของบุคลิกภาพสลับซับซ้อนและมีองค์ประกอบครอบคลุมลักษณะพฤติกรรมของมนุษย์ จึงได้มีการศึกษาว่าทำไมมนุษย์จึงมีความแตกต่างกัน เพราะความเข้าใจดังกล่าวสามารถทำนายลักษณะนิสัย ความถนัดและพฤติกรรมของบุคคลได้ค่อนข้างแม่นยำ ซึ่งความสามารถเช่นนี้มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง ลักษณะความแตกต่างของบุคลิกภาพแต่ละบุคคลพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. ด้านอำนาจอิทธิพล (Ascendancy) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอำนาจอิทธิพลในด้านคำพูด คำสั่ง มีความคล่องตัว กระฉับกระเฉง มีความมั่นใจในการตัดสินใจอย่างอิสระ ชอบเป็นผู้นำในการอภิปราย หรือกิจกรรมของกลุ่ม เป็นผู้ที่เชื่อถือได้

2. ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ลักษณะพฤติกรรมที่มีความเพียรพยายามและตั้งใจปฏิบัติงาน มีมานะและอุตสาหะที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือมุ่งมั่นในงานที่ทำ เป็นที่ไว้วางใจได้ และรับผิดชอบอย่างจริงจัง

3. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีอารมณ์หนักแน่น สุขุมเยือกเย็น กระทำตนให้เป็นคนที่ปราศจากความวิตกกังวล

4. ด้านการเข้าสังคม (Sociability) ลักษณะพฤติกรรมเกี่ยวกับการเข้าร่วมสมาคมกับผู้อื่นได้อย่างดี ชอบสมาคม ชอบคบเพื่อนหรือชอบในที่ที่มีคนจำนวนมากและชอบทำงานร่วมกับกลุ่ม

องค์ประกอบทั้งสี่เป็นอิสระจากกันและเป็นลักษณะที่มีความหมายทางด้านจิตวิทยา ซึ่งพบว่ามีความสำคัญในการประเมินค่าต่อการปรับตัวและประสิทธิภาพของแต่ละบุคคล

1.8 สรุป

บุคลิกภาพนั้นนอกจากจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้บุคคลแต่ละคน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และบ่งบอกถึงลักษณะนิสัยส่วนตัวของแต่ละบุคคลแล้ว ยังสามารถมีส่วนช่วยในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตัวคุณได้อีกด้วย

แบบฝึกหัดบทที่ 1

ตอนที่ 1 (10 คะแนน)

คำสั่ง : จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- 1. บุคลิกภาพ คือรูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ทักษะการทํากิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยเฉพาะตัวบุคคล
- 2. บุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ ไม่มีอิทธิพลใดๆ ต่อการทำงาน
- 3. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี
- 4. บุคลิกภาพที่ปรากฏของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุก ๆ นาย จัดเป็นประสบการณ์เฉพาะของอาชีพนั้นๆ
- 5. ความรู้ ความสามารถ และอำนาจ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมบุคลิกภาพ
- 6. ประสบการณ์ร่วม หมายถึงประสบการณ์ที่บุคคลมีเหมือนกันในวัฒนธรรมนั้นๆ บุคคลทุกคนที่เติบโตขึ้นมาในวัฒนธรรมเดียวกันจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกัน
- 7. การอบรมเลี้ยงดู เป็นประสบการณ์เฉพาะที่มีผลต่อบุคลิกภาพ
- 8. รูปร่าง ทรวดทรง ความสูง น้ำหนัก ความปกติของอวัยวะ สีส้ม ผิวพรรณ หน้าตา ท่าทาง เป็นคุณลักษณะทางจิตใจของขอบข่ายบุคลิกภาพ
- 9. รูปร่างโครงสร้าง หมู่เลือด สัดส่วนของร่างกาย เพศ และโรคบางชนิด ตลอดจนความสามารถพิเศษ มีอิทธิพลมาจากพันธุกรรม
- 10. ความเพียรพยายามและตั้งใจปฏิบัติงาน เป็นลักษณะความแตกต่างของบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางด้านอารมณ์

ตอนที่ 2 (10 คะแนน)

คำสั่ง : จงเติมคำหรือข้อความให้ได้ใจความสมบูรณ์

1. ตัวบุคคลโดยส่วนรวมทั้งลักษณะทางกาย และลักษณะทางจิต เป็นความหมายของ
.....
2. ประเด็นใดที่ทำให้ผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความกล้าแสดงออก
.....
3. บุคลิกภาพทางด้านใด ที่มีผลต่อทิศทางการดำเนินงาน แบบกล้าได้กล้าเสีย โดยมักจะ
ยอมลงทุน เสี่ยง กล้าเผชิญกับความล้มเหลว
.....
.....
4. ประสพการณ์ของบุคคลออกเป็น 2 ชนิดคือ
.....
.....
5. ประสพการณ์ที่บุคคลมีเหมือนกันในวัฒนธรรมนั้น ๆ บุคคลทุกคนที่เติบโตขึ้นมาใน
วัฒนธรรมเดียวกันจะมีประสพการณ์ที่เหมือนกัน เป็นความหมายของประสพการณ์ใด
.....
.....
6. ผลที่มาจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาด้วยวิธีให้รางวัลและลงโทษ รวมทั้งจากการ
เลียนแบบพฤติกรรมชนิดต่าง ๆ เป็นความหมายของประสพการณ์ใด
.....
.....
7. ยกตัวอย่างข้อบ่งชี้บุคลิกภาพด้านลักษณะทางกาย มาสัก 5 อย่าง
.....
.....
8. ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อสัตย์เชื่อถือได้ ความเคารพกฎหมาย ไม่เห็นแก่ตัว ฯลฯ เป็น
ผลรวมของการแสดงพฤติกรรมในระยะเวลายาวนานพอสมควร เป็นข้อบ่งชี้ที่เรียกว่า
.....
.....